ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਲੇ ਪਾਰਲੇ ਕੇਲਵਾਨੀ ਮੰਡਲ & ਹੋਰ

(2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 7319)

ਜਨਵਰੀ 07, 2022

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 2016: ਸ.3(2)(iii) – ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਪਤ ਸ਼ੁਲਕ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਊਰਜਾ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ – ਫੈਸਲਾ: 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਲਈ ਖਪਤ ਸ਼ੁਲਕ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਊਰਜਾ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ – ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਇਸ ਲਈ, 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਸ.3(2) ਅਧੀਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰੋਪਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ 1958 ਐਕਟ ਦੇ ਸ.3(2)(iii) ਅਧੀਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਸ.3(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਸਰਲ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਕਿ ਪਰੋਪਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਲੇਵੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ: ਜਦੋਂ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਖਤੀ, ਕਠੋਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ – ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 2016 – ਸ.3(2)(iii)।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਅਨੁਸਾਰ, 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1958 ਨੂੰ ਉਲਲੇਖਿਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16. ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਘਟਨਾਵਸਥਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ

ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, 01.09.2016 ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ, 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।[ਪੈਰਾ 11.1]

2. 1958 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਨੁਸਾਰ, ਬੰਬਈ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ (ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ) [ਧਾਰਾ 3(2)(iiia)]। ਇਸ ਲਈ, 1958 ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 3(2)(iiia) ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ, ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ, ਟਾਉਨ ਕਮੇਟੀ, ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ, ਕਲੀਨਿਕ, ਪਬਲਿਕ ਸਟ੍ਰੀਟ ਲਾਈਟਿੰਗ, ਪਬਲਿਕ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸੀਵਰੇਜ ਜਾਂ ਡਰੇਨਜ਼ ਸਿਸਟਮ (ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ)। ਪਰ, 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਨੁਸਾਰ, ਪਬਲਿਕ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3(2)(iiii) ਅਨੁਸਾਰ, ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮਜ਼, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ, ਕਲੀਨਿਕਾਂ, ਪਬਲਿਕ ਸਟ੍ਰੀਟਾਂ ਦੀ ਲਾਈਟਿੰਗ, ਪਬਲਿਕ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ, ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ, ਪਬਲਿਕ ਬਾਗ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਚਿੜੀਆਘਰ, ਪਬਲਿਕ ਅਜਾਇਬਘਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਊਰਜਾ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, 1958 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਧਾਰਾ 3(2)(ii)(a) ਹੁਣ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਾਇਬ ਹੈ। [ਪੈਰਾਸ 11.2, 11.3]

3. ਜਦੋਂ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਛੂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਛੂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਸਧਾਰਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਖਤੀ, ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਸਕੂਲਾਂ ਜਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰੋਪਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੂਟ ਦੇ ਧਾਰਾ/ਛੂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ – ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11.4]

4. ਜੇ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(iii) ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਛੂਟ ਹੈ, ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ। ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ, ਜੋ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ

ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਹਨ, ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਛੂਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ। 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਖਪਤ ਦੇ ਚਾਰਜਾਂ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਊਰਜਾ 'ਤੇ (i) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ; (ii) ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ (iii) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਸਟਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੂਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਮ ਸਟੈਂਡਰਡ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ (2018) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1: (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1191 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

ਐਸਾਰ ਸਟੀਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ., (2017) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 357 ; [2017] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 767; ਨੋਵੋਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਸੀ.ਈ. ਅਤੇ ਕਸਟਮਸ, 1994 ਸੁਪਲ (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 606 ; ਦਯਾਗਤ ਸੁਸਪਿਲ, ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 549; ਹੰਸਰਾਜ ਗੋਰਧੰਦਾਸ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਚ. ਡੇਵ, 4 ਸੁਪਲ ਸੌਲਿਸਿਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਸਟਮਸ ਸੂਰਤ ਅਤੇ ਅਨਜ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1970 ਐਸ.ਸੀ. 755 ; [1969] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 253; ਸਟਾਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਕਸਟਮਸ (ਇੰਪੋਰਟਸ) (2016) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 362 ; [2015] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 570; ਗ੍ਰਿੰਡਲਾਰਹ ਬਨਾਮ ਯਾਦਲਾਰਨ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2015) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 664 ; [2015] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 543; ਗੋਦਰੇਜ ਅਤੇ ਬੋਇਸ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਅਨਜ., (2017) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 421; [2017] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 602 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੈਂਟਰਲ ਪਬਲਿਕ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ, (2020) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 481; [2019] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 424; ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਸ. (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, 1994 ਸੁਪਲ (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 296 ; [1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 247; ਬੀ.ਸੀ. ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ., (1999) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 700 ; [1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 111; ਬਾਇਰਮ ਪੈਸਟੋਂਜੀ ਗਾਰੀਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਅਨਜ., (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 31 ; [1991] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 187 ; ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਬੰਬਈ-ਆਈ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਪਾਰਲੇ ਐਕਸਪੋਰਟਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ., (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 345 ; [1988] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 933; ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਵੁੱਡ ਪੇਪਰਸ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨਜ. (1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 256 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2018] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1191 ਨੇ ਪੈਰਾ 4.7 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ

[2019] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 424 ਪੈਰਾ 4.7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2017] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 767 ਪੈਰਾ 4.7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2015] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 570 ਪੈਰਾ 4.7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2015] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 543 ਪੈਰਾ 4.7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2017] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 602 ਪੈਰਾ 4.7 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1994] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 247 ਪੈਰਾ 6.2 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1999] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1111 ਪੈਰਾ 6.4

[1991] 1 ਸਪੱਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 187 ਪੈਰਾ 6.5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1969] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 253 ਪੈਰਾ 9.1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1988] 3 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 933 ਨੇ ਪੈਰਾ 9.1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

(1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 256 ਨੇ ਪੈਰਾ 9.1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[1994] 3 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 549 ਪੈਰਾ 9.3 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7319 ਦਾ 2021.

ਬੰਬਈ ਦੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਵਿੱਚ 28.02.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2961 ਦਾ 2018 ਵਿੱਚ.

ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਰਾਹੁਲ ਚਿਤਨਿਸ, ਆਦਿਤਯ ਏ. ਪਾਂਡੇ, ਜਿਓ ਜੋਸਫ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਧਿਵਕਤਾ.

ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫਾਡੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਗਗਨ ਗੁਪਤਾ, ਮਹੇਂਦਰ ਪਟਾਰ, ਮਿਸਿਜ਼ ਮਨੋਰਮਾ ਮੋਹੰਤੀ, ਗੌਰਵ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਖੈਤਾਨ & ਕੋ., ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਅਧਿਵਕਤਾ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੋਹਨ ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਬੰਬਈ ਦੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2961 ਦਾ 2018 ਵਿੱਚ 28.02.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਨੇ ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 10 ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ (ਇਸਨੂੰ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ – ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2. ਕਿ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 – ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਲੇ ਪਾਰਲੇ ਕੇਲਵਾਨੀ ਮੰਡਲ, ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜੋ ਕਿ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਵਜੋਂ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ। ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਲਏ ਹਨ। ਕਿ 01.09.2016 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(iii) ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਸਟਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਆਦਿ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਊਰਜਾ ਖਪਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਸੀ। ਕਿ 2018 ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗ, ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2016 ਅਨੁਸਾਰ, ਬੰਬਈ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950 (ਹੁਣ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ 1ਲੀ ਸਤੰਬਰ, 2016 ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ 21% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ 01.09.2016 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਬਿਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 – ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਸਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੀ। ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਚ ਨਿਆਂਕਾਲਯ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖਪਤ ਚਾਰਜ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਿਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4. ਸ਼੍ਰੀ ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ - ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਮੁਹਾਰਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4.1 ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2016 ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ

ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਮੁਹਾਰਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

4.2 ਸ਼੍ਰੀ ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 2016 ਦੇ ਪੂਰਵ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ।

4.3 ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ਏ)(iii) ਅਨੁਸਾਰ, ਬੰਬਈ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਕੂਲ (ਕਾਲਜ, ਸ਼ਿਕਸ਼ਾ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰਹਿਣ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਸਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ) ਲਈ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਦੇ ਚਾਰਜਾਂ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਲੇਵੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1958 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਲੇਵੀ/ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4.4 ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ, 2016 (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 2016) ਵਿੱਚ, 1958 ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਐਕਟ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 1958) ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ 2016 ਦੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣ, ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

4.5 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ 1958 ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਿਜਲੀ ਖਪਤ ਡਿਊਟੀ/ਬਿਜਲੀ ਖਪਤ ਚਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 1958 ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ 1958 ਦੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, 2016 ਦੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

4.6 ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2016 ਦੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਛੋਟ/ਲੇਵੀ ਸਬੰਧੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਸਾਫ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਸਟੈਚਿਊਟ ਨੂੰ ਅਸੈਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ

ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਟੈਕਸਿੰਗ ਸਟੈਚਿਊਟ ਤੋਂ ਛੋਟ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

4.7 [ਇਸ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਦਾ ਅਗਲਾ ਭਾਗ ਇੱਥੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਟੈਲਿਕਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।] 4.7 ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ & ਕੰਪਨੀ, (2018) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1; ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸੈਂਟਰਲ ਪਬਲਿਕ ਇਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲ, (2020) 5 ਐਸ.ਸੀ.

5. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

6. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫਾਡੇ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ, ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ – ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 10 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6.1 ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫਾਡੇ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਜੋਰਦਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਕਿ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ।

6.2 ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਫਾਡੇ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਸ. (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, 1994 ਸੁਪਪ (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 296 (ਪੈਰਾ 10) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਲੈਣ ਨਾਲ ਬੇਤੁਕਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੇਪਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ।

6.3 ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਤੁਕੇਪਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਕੂਲ/ ਕਾਲਜ ਆਦਿ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(ii) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ, ਜਦੋਂਕਿ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਬੰਬੇ ਸਟੈਚੂਟਰੀ 1950 (ਹੁਣ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 3(2)(ii) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰਿਤਰਿਮ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ: ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਆਦਿ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

6.4 ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਫਾਡੇ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਲਿਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਨ, ਨੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਨੂੰ ਉਲੰਘਣ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(vii) ਸਿਰਫ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹੀ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(vii) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭੇਦਭਾਵ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਿੰਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3(2)(vii) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(vii) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੀ.ਆਰ. ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. & ਓਰਸ., (1999) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 700 (ਪੈਰਾ 81) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ।

6.5 ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਬਦਲਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਾਇਰਮ ਪੈਸਟੋਂਜੀ ਗਾਰੀਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ & ਓਰਸ., (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 31 (ਪੈਰਾ 29-38) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 1958 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(iii) ਅ) ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਆਦਿ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਆਦਿ 1958 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(iii ਅ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ 2016 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਾਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਬਦਲਾਵ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਲਿਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।

6.6 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਨਾਫਾਡੇ ਨੇ ਮੌਲਿਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਫਰਜ਼ ਐਕਟ, 1958 (1958 ਐਕਟ) ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਫਰਜ਼ ਐਕਟ, 2016 (2016 ਐਕਟ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਬਦਲਾਵ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1958 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਧੀਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ-

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ [ਧਾਰਾ 3(2)(i)]

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ [ਧਾਰਾ 3(2)(ia)]

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸੀ [ਧਾਰਾ 3(2)(ib)]

ਟਰਾਮਵੇ ਕੰਪਨੀ [ਧਾਰਾ 3(2)(ii)]

ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ। [ਧਾਰਾ 3(2)(iv)]

ਨੋਟ- 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 285 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

6.6.1 ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਧੀਨ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ-

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ [ਧਾਰਾ 3(2)(i)]

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ [ਧਾਰਾ 3(2)(ii)]

ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 285 ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸੀ। [ਧਾਰਾ 3(2)(v)]

ਪੈਦਾਵਾਰ ਕੰਪਨੀ [ਧਾਰਾ 3(2)(vi)]

ਵਾਹਨਾਂ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ [ਧਾਰਾ 3(2)(vii)]

ਨੋਟ- ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਰਾਮਵੇ ਕੰਪਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

6.6.2 ਹੋਰ, 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਧੀਨ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ:

(a) ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਬੰਬਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1950। [ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(ia), 3(2)(iii) ਅਤੇ 3(2)(iiia)]

(b) ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ, ਕਲੀਨਿਕ, ਪਬਲਿਕ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਿੰਗ, ਪਬਲਿਕ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ, ਪਬਲਿਕ ਸੀਵਰ ਜਾਂ ਡਰੇਨਜ਼ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਵਰਤ ਰਹੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ।

(c) ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਟਰਾਂਸਮਿਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਰੱਖ-ਰਖਾਵ, ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ।

(d) ਵਾਹਨਾਂ ਜਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ।

(e) ਜਿੱਥੇ ਊਰਜਾ 100 ਵੋਲਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੋਲਟੇਜ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

6.7 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 3(2) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਿਮਾਈਸਿਜ਼ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6.8 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰਿਮਾਈਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

6.9 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕੋ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਬੰਬਈ ਟਰੱਸਟ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕੰਮ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ?

6.10 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

(a) ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ [ਦੇਖੋ ਧਾਰਾ 3(2)(a) ਦਾ 1958 ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3(2)(iii)] ਦਾ 2016 ਐਕਟ।

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਟਰਾਂਸਮਿਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ। [ਦੇਖੋ ਧਾਰਾ 3(2)(b) ਦਾ 1958 ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3(2)(iv) ਦਾ 2016 ਐਕਟ।

(c) ਵਾਹਨਾਂ ਜਾਂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ [ਦੇਖੋ ਧਾਰਾ 3(2)(iv) ਦਾ 1958 ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3(2) (vii) ਦਾ 2016 ਐਕਟ।

(d) 100 ਵੋਲਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵੋਲਟੇਜ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ (ਦੇਖੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(v) ਦਾ 1958 ਐਕਟ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(viii) ਦਾ 2016 ਐਕਟ।

6.11 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ 1958 ਐਕਟ ਅਤੇ 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਮਾਨ ਹੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮ ਐਨੈਕਟਮੈਂਟ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਸਮਾਨ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੋਵੇਂ 1958 ਐਕਟ ਅਤੇ 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 2016 ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯਾ ਤਾਂ ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਾਂ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਖਰਾਬ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

6.12 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1958 ਐਕਟ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸਪੈਸੀਫਾਈਡ ਇਕਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਸੀ। 2016 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਵਿਚੋਲਣ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜੋ ਦੋਵੇਂ 1958 ਐਕਟ ਅਤੇ 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਫਰਜ਼ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ, ਵਪਾਰਕ ਸੁਭਾਵ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਵਿਚੋਲਣ ਕਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਪਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਬੇਤੁਕੇਪਨ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀਪਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਾ ਜਾਵੇ।

6.13 ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਫਾਡੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਵਲੋਂ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ, ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਸਭ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਾਈ ਉਹ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1958 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਹਨ “ਸਕੂਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ..... ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਸਟਲ” ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2016 ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ “ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ .....ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ” ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਇਹ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਮਤ “ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮਜ਼.....ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ” ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਪੂਰਵਜ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਸੰਭਵ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ

“ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ” ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਯਾਨੀ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

6.14 ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 3(2)(iii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਸੌਦਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਬਜਾਏ ਰਾਜਸਵ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6.15 ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਵੇ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

7. ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ, 01.09.2016 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ?

9. ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ/ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9.1 ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ-ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ — ਚਾਰਜਿੰਗ, ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚਾਰਜਿੰਗ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਭ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਘਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਖਾਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 53 ਤੋਂ 55 ਤੱਕ ਦੇਖੋ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਛੋਟ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਛੋਟ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ [ਹੰਸਰਾਜ ਗੋਰਧੰਦਾਸ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਚ. ਦਵੇ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਸਟਮਜ਼,

ਸੂਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1970 ਐਸ.ਸੀ. 755]। ਹੋਰ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੀ ਧਾਰਾ/ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਛੋਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਰਦਾਤਾ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਤਰਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ [ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਬੰਬਈ-ਆਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਨਾਮ ਪਾਰਲੇ ਐਕਸਪੋਰਟਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ, (1989) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 345 ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਲੱਕੜ ਪੇਪਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ., (1998) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 256]. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅੰਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਠੋਸ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਛੋਟ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਜਾਂ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ [ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚ ਪੈਰੇ 64 ਤੋਂ 65 ਦੇਖੋ ਕੰਪਨੀ].

9.2 ਐਸਾਰ ਸਟੀਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 3(2)(vii)(a) ਹੇਠ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਛੋਟ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਬਦਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਲਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਛੋਟ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਭ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੇ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਛੋਟ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਐਸਾਰ ਸਟੀਲ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2)(vii)(a) ਦਾ ਲਾਭ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਊਰਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

9.3 ਸਟਾਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੋਵੋਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਸੀ.ਈ. ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼, 1994 ਸੁਪ (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 606 ਅਤੇ ਹੰਸਰਾਜ ਗੋਰਧੰਦਾਸ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਐਚ. ਦਵੇ, ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਸਟਮਜ਼, ਸੂਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਛੋਟ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਛੋਟ ਦੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਾਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਇੱਕ ਕਰਦਾਤਾ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

9.4 ਗਿਰੀਧਰ ਜੀ. ਯਾਦਲਮ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਾਫ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਫ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਅਰਥ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਹ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 16 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"16. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਾਫ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਹੇ ਗਏ ਕਲੌਜ ਦਾ ਲਾਭ ਕੇਵਲ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ "ਜੋ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ"। ਸਪ੍ਰੇਸ਼ਨ "ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ" ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਲੌਜ (ii) ਦੇ ਆਰੰਭਿਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਗਿਆ ਜ਼ਮੀਨ"। ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾਇਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜੇ ਮਿਸਟਰ ਜੈਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਕ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਕਲੌਜ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਪਲ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸ ਪਲ ਇਕ ਇੱਟ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਕੌੜੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮਿਸਟਰ ਜੈਨ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਜੇ ਵੀ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸ਼ਬਦਾਰਥ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਮਾਰਤ "ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ"। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਲਾਭ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ "ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ" ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਦਾ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਪਲ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ "ਉਤਪਾਦਕ ਵਰਤੋਂ" ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਧਨ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ

ਤਥਾਕਥਿਤ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਹਨ:

(i) ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ii) ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(iii) ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਹ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਵੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ।"

9.5 ਗੋਦਰੇਜ & ਬੋਇਸ ਐਮ.ਐਫ.ਜੀ. ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਨਾਹ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਬੱਧਾ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਤਵ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜੋ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਾਰੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਵਿਚਾਰਣਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ 01.09.2016 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ – ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਜੋ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਜਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ, ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?

11. ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ/ਛੋਟ 2016 ਦੇ ਪੂਰਵ ਐਕਟ ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਪੋਸਟ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3, 1958, ਜੋ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 2016, ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ:-

“3. (1) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ (1)ਖਪਤ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ (ਉਪਭੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਇਸੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਊਰਜਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਉੱਤੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ (ਇਸਨੂੰ 'ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(2)(ਕ) ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਖਪਤ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ,—

(i) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ (ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ);

(ia) ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ, ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ, ਕਸਬਾ ਕਮੇਟੀ, ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਕਮੇਟੀ, ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ, ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ, ਕਲੀਨਿਕ, ਜਨਤਕ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਿੰਗ, ਜਨਤਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੀਵਰੇਜ ਜਾਂ ਡਰੇਨ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਸਬੰਧੀ (ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ);

(ib) ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਟਰਾਂਸਮਿਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ,

ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ;

(ii) ਇੱਕ ਟਰਾਮਵੇ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ, ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ;

(iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਸਬੰਧੀ (ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ);

(iia) ਬੰਬਈ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਸਬੰਧੀ (ਰਹਿਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ);

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਐਕਟ, 2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 08.08.2016 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਜੋ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

“3. (1) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਖਪਤ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ (ਜਿਸਨੂੰ 'ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ਸ਼ਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ, ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਮਿਸਿਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਮ 'ਤੇ ਊਰਜਾ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਊਰਜਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਡਿਊਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਰਗੀਕਰਣਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ—

(a) ਜਦੋਂ ਊਰਜਾ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਪਤ ਸ਼ੁਲਕ;

ਵਿਆਖਿਆ—ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, "ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਿਮਾਈਸਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਊਰਜਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਮੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਅਨੁਸਾਰ ਖਪਤ ਸ਼ੁਲਕ ਬਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਡੇ ਔਦਯੋਗਿਕ ਪਾਰਕਾਂ, ਵਪਾਰਿਕ ਪ੍ਰਿਮਾਈਸਿਸ ਜਾਂ ਮਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਿਜਲੀ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਥੋਕ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਿਮਾਈਸਿਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਮ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਮੁੜ-ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(b) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਊਰਜਾ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਜੋ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਰਾਹੀਂ ਉਤਪਾਦਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—

ਕੈਪਟਿਵ ਜਨਰੇਸ਼ਨ;

ਕੋ-ਜਨਰੇਸ਼ਨ;

ਸਟੈਂਡਬਾਈ ਜਨਰੇਸ਼ਨ;

ਨਵੀਨਯੁਕਤ ਊਰਜਾ; ਜਾਂ

ਸੁਤੰਤਰ ਪਾਵਰ ਉਤਪਾਦਕ (ਆਈ.ਪੀ.ਪੀ.);

(c) ਉਹ ਊਰਜਾ ਇਕਾਈਆਂ ਜੋ ਧਾਰਾਵਾਂ (a) ਅਤੇ (b) ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਭਾਵ, ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੋਤ।

(2) ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਖਪਤ ਸ਼ੁਲਕ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਊਰਜਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ,—

(i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ;

(ii) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉੱਦਮ;

(iii) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਹੋਸਟਲ,ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ, ਕਲੀਨਿਕ, ਜਨਤਕ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਲਾਈਟਿੰਗ, ਜਨਤਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੰਮ, ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ, ਜਨਤਕ ਬਾਗ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੜੀਆਘਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਨਤਕ ਅਜਾਇਬਘਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦਫਤਰ ਜੋ ਪੂਰੇ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ;

(iv) ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਸਟਲਾਂ ਵੱਲੋਂ;

(v) ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਇਸੰਸੀ ਜਾਂ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ, ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ, ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਸਮੇਤ;

11.1 ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਅਨੁਸਾਰ, 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਉੱਤੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ

ਐਕਟ, 1958 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, 01.09.2016 ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ, 2016 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

11.2 ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1958 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਬੰਬਈ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ, 1950 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ (ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ) (ਧਾਰਾ 3(2)(ii)(a)) ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 1958 ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਊਰਜਾ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 3(2)(a) ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ, ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ, ਟਾਉਨ ਕਮੇਟੀ, ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ, ਛਾਉਣੀ ਬੋਰਡ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪਿੰਡ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ, ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ, ਕਲੀਨਿਕ, ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਲਾਈਟਿੰਗ, ਜਨਤਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੀਵਰੇਜ ਜਾਂ ਨਾਲੀਆਂ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ (ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ)।

11.3 ਪਰ, 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਅਨੁਸਾਰ, ਜਨਤਕ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(iii) ਅਨੁਸਾਰ, ਉਦਯੋਗਾਂ ਉੱਤੇ ਖਪਤ ਸ਼ੁਲਕ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਊਰਜਾ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ, ਕਲੀਨਿਕ, ਜਨਤਕ ਸੜਕ ਲਾਈਟਿੰਗ, ਜਨਤਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੰਮ, ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ, ਜਨਤਕ ਬਾਗ਼ ਸਮੇਤ ਚਿੜੀਆਘਰ, ਜਨਤਕ ਅਜਾਇਬਘਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦਫ਼ਤਰ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(iiiA), ਜੋ ਕਿ 1998 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਹੁਣ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਦੇ 2016 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਾਇਬ ਹੈ।

11.4 ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(iii) ਦੀ ਸੱਚੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਧੀਨ 2016 ਐਕਟ, ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਖਪਤ ਦੇ ਸ਼ੁਲਕ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਊਰਜਾ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ...

ਕੇਵਲ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਲੇਵੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ, ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 2016 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਅਧੀਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ 1998 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(iiiA) ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਸਰਲ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਅਰਥ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਕਿ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਲੇਵੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ, ਲਿਟਰਲ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਿਟਰਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਖਤੀ, ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਲਿਟਰਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਲੇ ਪਾਰਲੇ ਕੇਲਵਾਨੀ ਮੰਡਲ [ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ] 2016 ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਸਕੂਲਾਂ ਜਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਧਾਰਾ/ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ – ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12. ਜੇਕਰ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2)(iii) ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੇ ਕੋਈ ਕਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕਾਂ, ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਹਨ, ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਗੇ। 2016 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(2) ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰ ਨੂੰ ਖਪਤ ਦੇ ਚਾਰਜਾਂ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਊਰਜਾ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ (i) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ; (ii) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ (iii).....ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਸਟਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਖਰੀ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਫਾਡੇ, ਸੀਖਿਆ ਵਾਲੇ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ – ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਬਲਿਕ ਟ੍ਰੱਸਟਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, 08.08.2016 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰ ਦੀ ਲੇਵੀ/ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰ ਐਕਟ, 2016 ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਰ ਦੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੰਪੁਗਨਡ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ W.P. ਨੰਬਰ 2961 ਦੇ 2018 ਵਿੱਚ 28.02.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੰਪੁਗਨਡ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ – ਜਵਾਬਦੇਹ

ਇੱਥੇ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 10 ਤੱਕ – ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਖਪਤ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਜਾਂ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਊਰਜਾ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬਿਜਲੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਲੇਵੀ/ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate